

Η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΣ

Ἄλλοτε, εἰς τὴν ἀρχαιότητα, μία βιβλιοθήκη μὲ μερικὰς μυριάδας τόμων ἐθεωρεῖτο ὡς παγκόσμιον θαῦμα ἀξιομνημόνευτον ἀνὰ τοὺς αἰῶνας. Σήμερον ὅποιαδήποτε σοβαρὰ δημοσία βιβλιοθήκη ἀριθμεῖ κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων τὰ βιβλία της, καὶ ἡ πληροφορία ὅτι ὑπάρχουν βιβλιοθήκαι μὲ ἑκατομμύρια βιβλίων δὲν προκαλεῖ οὔτε ποσοστὸν τοῦ θαυμασμοῦ ποὺ ἐπροκαλοῦσε ἡ βιβλιοθήκη τῆς Περγάμου. Ἐνα ἔτος ἐκδοτικῆς παραγωγῆς εἰς βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας ἀνὰ τὸν κόσμον ἀρκεῖ, διὰ νὰ ἔχωμεν εἰς ὄγκον ὅσα γενεαὶ ὀλόκληροι τῆς ἀρχαιότητος δὲν ἔγραφαν.

– Καὶ τί γίνεται μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ βιβλία;

Θὰ ἔχετε ἀκούσει τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ἀπὸ κανένα ἀγράμματον, ἐκπληκτον ἐμπρὸς εἰς μίαν βιβλιοθήκην. Ἀφελῆς ἐρώτησις, θὰ εἰπῆτε. Πολὺ ὠραῖα, ἀλλά... σεῖς ὁ μορφωμένος ἠμπορεῖτε νὰ δώσετε τὴν κατάλληλον ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτήν;

Τί γίνεται μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἐντύπων ; Διατί ἄρα γε τόσοι κόποι, τόσα γραψίματα, τόσα τυπώματα, ἀλλὰ καὶ τόσο διάβασμα, νὰ μὴ δώσουν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν συναίσθησιν ὅτι εὐρῆκε τέλος πάντων ὅτι ἐποθοῦσε, ὅτι ἔφθασε τέλος εἰς τὸ τέρμα ποὺ χιλιάδες τώρα χρόνια ὄνειρεύεται;

Διότι... διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ βαδίζη κανεὶς. Οὔτε νὰ τρέχη ἀκαταπαύστως καὶ μὲ ὀλονὲν αὐξάνουσαν ταχύτητα, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα. Πρέπει, ἀκόμη, ἀπλούστατα, ... νὰ ἀκολουθῆ καὶ τὴν κατεύθυνσιν ποὺ ὁδηγεῖ πρὸς τὸ τέρμα αὐτό. Ἄλλως, ὅταν ἀκολουθῆ τὸν ἀντίθετον δρόμον, δὲν εἶναι βέβαια ἡ ταχύτης ἐκείνη ποὺ θὰ τὸν σώσῃ!

Καὶ ἡμεῖς, οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι, συνεκεντρώσαμεν ὅλην μας τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ταχύτητα. Μᾶς ἐνεθουσίασεν ἡ πρόοδος εἰς τὰ μεταφορικὰ μέσα ποὺ διαθέτομεν. Ἐνεπιστεύθημεν τὸ πᾶν εἰς τὴν μάρκαν τοῦ αὐτοκινήτου μας, καὶ ἐξεχάσαμε νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν κατεύθυνσιν. [σελ. 34] Καὶ ἔτσι, μὲ τὸ αὐτοκίνητόν μας, ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὸ τέρμα πολὺ γρηγορώτερα, παρὰ ἂν ἐπηγαίναμε μὲ τὰ πόδια!

Καί, πράγματι, εἶχαμε πάρει ἀνάποδη κατεύθυνσιν. Ἐτρέχαμε ὀλοταχῶς, ἀλλὰ πρὸς τὸ εἶδωλον, ὄχι τὴν πραγματικότητα. Πρὸς τὰ λόγια, ὄχι πρὸς τὴν ζωὴν. Διότι αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ διχασμὸς ἔγινε. Ἐχωρίσαμεν τὴν ἐπίφασιν ἀπὸ τὴν βαθυτέραν οὐσίαν. Τὰ ἀφηρημένα λόγια ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην πραγματικότητα. Ἀφήσαμεν τὴν ζωντανὴν προσωπικότητα, τὸν ζωντανόν, τὸν ἄξιον Ὁδηγητὴν καὶ ἐτρέξαμε πίσω ἀπὸ λόγια, λόγια ἄδεια, λόγια ποὺ δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν πρὸς τὴν πραγματικὴν, τὴν δοκιμασμένην Ἀλήθειαν.

Καὶ ὅμως! Θὰ ἠμποροῦσε ὁ ἄνθρωπος νὰ κάμη ἓνα ἔλεγχον! Εἶδαμε, εἰς τὸ περασμένο φύλλον, ἓνα συγκεκριμένον παράδειγμα: Διατί, ἀλήθεια, ἡ περιέργειά μας σταματᾷ ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔχη τὴν μεγαλυτέραν τῆς ἔντασιν; Διατί, πρὶν ἀφήσωμε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ζωὴν μας ἓνα εὐμορφογραμμέον –ἔστω– βιβλίον, δὲν ἐξετάζομεν πρῶτα ποίαν ἐπίδρασιν εἶχαν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἰδίου τοῦ συγγραφέως αἱ ιδέαι ποὺ περιέχονται εἰς τὸ βιβλίον του;

Μᾶς χρειάζονται, ἀλήθεια, νέοι «βίοι παράλληλοι». Βίοι συγγραφέων, τῶν διασημοτέρων. Ἰδίως τῶν μεγάλων ἀρνητῶν, μὲ τὰς διαφόρους καὶ πολυκρότους πρωτοτύπους θεωρίας. Βίοι ἀναφερόμενοι καὶ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν, κυρίως εἰς τὴν ἰδιωτικὴν, ζωὴν. Καὶ ὁ παραλληλισμὸς θὰ ἐγένετο μεταξὺ τῶν γραφομένων καὶ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἔζησαν οἱ γράφοντες. Πόσαι ἐπιπολαιότητες, πόσαι ἀποτυχίαι, πόσα ναυάγια θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐξοικονομηθοῦν, ἂν ὁ ἄνθρωπος, πρὶν ἀκολουθήσῃ τὰς ὀδηγίας, ἐκύτταζε λίγο καὶ τὸν ὀδηγητὴν, συνεβουλεύετο κᾶτι τέτοιους παραλλήλους βίους!

Ἄν αὐτὸ ἐγένετο, θὰ εἶχαμε ἓνα κριτήριον, διὰ νὰ ἐλέγχωμεν τὴν κατεύθυνσιν. Καὶ ἔτσι, ὅταν θὰ ἐσυνειθίζαμε νὰ βλέπωμε τὴν ζωντανὴν προσωπικότητα καὶ ὄχι μόνον τὰ ἀφηρημένα λόγια, τότε θὰ ἐμαθαίναμε νὰ χρησιμοποιοῦμεν καὶ ἓνα ἄλλο κριτήριον: Τὰ ἀποτελέσματα ποὺ φέρνουν στὴ δική μας προσωπικότητα τὰ διάφορα διαβάσματα. Καὶ θὰ ἐπετούσαμε μακρὰ τὰ βιβλία ποὺ μᾶς ἀποκοιμίζουν, δηλαδὴ ἀποκοιμίζουν τὸν ἀνώτερο ἄνθρωπο μέσα μας, ποὺ ζητοῦν νὰ μᾶς συμφιλιώσουν μὲ ὅ,τι ἄρρωστο καὶ δηλητηριασμένο καὶ ψεύτικο ἔχει παραχωθῆ μέσα εἰς τὸν ψυχικὸν μας ὀργανισμό. Θὰ ἐπετούσαμε μακρὰ ἀπὸ μᾶς κάθε τι ποὺ ζητεῖ νὰ μᾶς συμφιλιώσῃ μὲ τὴ σκλαβιὰ στὰ πάθη, στὴν ψυχικὴν ἀναπηρείαν.

Ἄφοῦ γίνῃ ἓνας τέτοιος ἔλεγχος, τότε, βέβαια, καὶ τὰ γραψίματα καὶ τὰ διαβάσματα ἄς γεμίζουν ὅσο μποροῦμε περισσότερο τὴ ζωὴ μας. Ἀλλέως... ὅλοι αὐτοὶ οἱ κόποι καὶ τὰ βιβλία καὶ αἱ συζητήσεις ἓνα μόνον ἀποτέλεσμα θὰ φέρνουν. Νὰ ἐμποδίζουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ νὰ εὖρη τὴν λύτρωσίν του, καὶ ἔτσι καὶ τὴν ἀλήθειαν – πού, εἰς τὸ βάθος, εἶναι καὶ τὰ δύο ἓνα καὶ τὸ αὐτό.